

Sygn. akt *I ACa 496/15*

IACz 680/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Kaźmierczak

Sędziowie: SA Ewa Staniszevska /spr./

SA Mikołaj Tomaszewski

Protokolant: Insp. Katarzyna Kaczmarek

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2015 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. T.**

przeciwko **Zrzeszenie (...) w Z.**

o ustalenie

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 4 lutego 2015 r. sygn. akt I C 304/14

oraz zażalenia powoda od postanowienia Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

zawartego w punkcie 2 wyroku z dnia 4 lutego 2015r., sygn. akt I C 304/14

1. oddala apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 270 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;
3. oddala zażalenie.

SSA Ewa Staniszevska SSA Małgorzata Kaźmierczak SSA Mikołaj Tomaszewski

Sygn. akt I ACa 496/15

UZASADNIENIE

Powód M. T. wniósł pozew przeciwko Zrzeszeniu (...) w Z. domagając się uchylenia Uchwały nr (...) Zarządu (...) w Z. z dnia 5 grudnia 2011 r., a ewentualnie o ustalenie, że przedmiotowa uchwała nie istnieje. Ponadto powód domagał

się zasądzenia od pozwanego na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania. W uzasadnieniu powód podał, że otrzymał decyzję Zarządu (...) o wykluczeniu z szeregu członków powołująca się na ww. uchwałę oraz Statut (...) art 29 pkt. 4. Dnia 06 stycznia 2012 r. powód wysłał pismo ze sprzeciwem i żądaniem zmiany uchwały(...). Dnia 12 stycznia 2012 r. otrzymał odmowną odpowiedź. Decyzja o wykluczeniu powoda w jego ocenie miała charakter zemsty za nagłośnienie malwersacji finansowych w Zrzeszeniu i zgłoszenie ich do prokuratury.

Pozwane Zrzeszenie (...) w Z. wniósł o oddalenie pozwu w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 9 października 2013 r. uchylił uchwałę nr (...) podjętą przez Zarząd Zrzeszenia (...) w Z. oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.000 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Na skutek apelacji pozwanego, wyrokiem z dnia 26 lutego 2014 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu, zmienił zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że oddalił powództwo. W uzasadnieniu podano, że brak jest podstaw prawnych przewidujących roszczenie procesowe w postaci wystąpienia przez członka zrzeszenia z powództwem o uchylenie jego uchwały. Obowiązujący u pozwanego statut również nie dopuszcza takiej możliwości. Istnieje jednak możliwość badania podanych członkowi zrzeszenia przyczyn mających uzasadnić jego wykluczenie w płaszczyźnie przesłanek z art.58 § 2 kc. Sąd Apelacyjny wskazał, że zaktualizowała się konieczność rozstrzygnięcia przez Sąd I instancji o żądaniu ewentualnym pozwu.

Powód poparł żądanie ewentualne zawarte w pozwie i doprecyzował je jako wniosek o stwierdzenie nieważności uchwały Zrzeszenia (...) w Z. nr (...) z dnia 05 grudnia 2011 r., podjętej na podstawie uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Zebrania Delegatów (...) z dnia 28 października 2010 r., wykluczającej powoda z szeregu członków i wykreślającej powoda z rejestrów (...). W uzasadnieniu powód podniósł sprzeczność uchwały z zasadami współzycia społecznego tj. z art. 58 § 2 kc, gdyż zarzuty mu stawiane będące podstawą przedmiotowej uchwały są nieprawdziwe i absurdalne. Swoj interes prawny uzasadnił chęcią przynależności do zrzeszenia. Powołał się również na art. 190 kpc.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesowych.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 4 lutego 2015 r. Sąd Okręgowy ustalił, że uchwała numer (...) z 05.12.2011r podjęta przez Zrzeszenie (...) w Z. jest nieważna oraz orzekł o kosztach procesu.

Podstawą powyższego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne.

Powód był członkiem pozwanego Zrzeszenia (...) w Z.. W przeszłości był także członkiem komisji rewizyjnej i w trakcie pełnienia obowiązków z tym związanych wielokrotnie żądał dokumentów dotyczących finansów Zrzeszenia, jednakże nie uzyskał ich. Powód podnosił tę okoliczność podczas zebrań, wówczas jednak spotykał się z zarzutami, że ma nieporządek w samochodzie i są na niego skargi. Powód nigdy nie był karany przez zarząd dyscyplinarnie. W 1999 r. został odznaczony za zasługi dla (...) P. Działał bardzo aktywnie społecznie, organizował imprezy, uczestniczył w maratonach.

Dnia 30 września 2010 odbyło się zebranie sprawozdawcze pozwanego (...) w Z., na którym miało zostać udzielone absolutorium dla Zarządu. Jednakże na początku zebrania Prezes K. C. poruszył kwestię zaległości finansowych w zakresie zobowiązań wobec ZUS, najprawdopodobniej spowodowanych przez ówczesną księgową. Taksówkarze zostali poinformowani, że z kasy firmy zniknęło ok. 80.000 zł. Jednocześnie prezes oświadczył, że nie składa oficjalnego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez księgową, ponieważ uzyskał wiadomość w Prokuraturze, że najpierw powinien ustalić konkretną wysokość zdefraudowanej kwoty. Dnia 5 października 2010 r. taksówkarze: powód M. T., M. Ł. (1), S. N. (1), B. R., E. Z. (1) i K. H. złożyli w Prokuraturze Rejonowej w Zielonej Górze zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa tj. defraudacji z kasy Zrzeszenia kwoty ok. 100.000 zł. Następnego dnia do E. Z. (2) zadzwonił Prezes pozwanego Zrzeszenia z pytaniem, kto złożył zgłoszenie o popełnieniu przestępstwa. Prezes K. C. powiedział, że wykluczy te osoby ze Zrzeszenia.

Następnie taksówkarze udali się do Gazety (...), gdzie redaktorzy tych czasopism podjęli temat defraudacji w kasie pozwanego. Prezes mówił wówczas, że jest to oczernianie Zrzeszenia. E. Z. (2) złożył zawiadomienie do Prokuratury podając, że jest zastraszany przez prezesa.

W dniu 28 października 2010 r. podczas Nadzwyczajnego Zebrania Delegatów (...) została podjęta uchwała zgodnie z którą, do czasu prawomocnego orzeczenia sądowego w sprawie zaboru mienia przeciwko byłej księgowej (...), rozstrzygającego o stopniu ewentualnej współwiny lub współodpowiedzialności któregoś z członków organów wybieralnych z (...), (...), (...), w stosunku do ich członków nie będą stosowane żadne kroki personalne. Została wówczas podjęta również uchwała nr (...)zgodnie z którą Nadzwyczajne Zgromadzenie Delegatów (...) upoważniło Zarządy (...), (...), RT B. do podjęcia niezbędnych kroków statutowych i regulaminowych wobec tych członków, którzy swoim zachowaniem lub działaniem destabilizują lub anarchizują sytuację w korporacjach.

Z dniem 24 grudnia 2010 r. wykluczeni z pozwanego Zrzeszenia zostali M. Ł. (1) i E. Z. (2).

W dniu 05 grudnia 2011 r. odbyło się zebranie Zarządu, w którym przyjęto do dyskusji uchwałę nr (...)dotyczącą powoda i jego wykluczenia z szeregu swoich członków oraz wykreślenia z rejestrów (...) na podstawie uchwały nr (...) Nadzwyczajnego Zebrania Delegatów (...)z dnia 28 października 2010 r. oraz § 29 pkt 4 w związku z § 10 pkt 4 Statutu (...) w Z.. Zarząd stwierdził, że dalsze członkostwo M. T. w (...), w świetle jego wypowiedzi, stanowi zagrożenie dla Zrzeszenia i usunięcie go z szeregu członków (...) jest niezbędne. Ostatecznie więc w dniu tym decyzją Zarządu powód został wykluczony z szeregu członków i wykreślony z rejestrów (...). Uchwała weszła w życie z dniem 01 stycznia 2012 r.

Zgodnie z § 29 pkt 4 Statutu Zrzeszenia (...) w Z. Zarząd podejmuje uchwałę o wykluczeniu z szeregów Zrzeszenia poprzez wykreślenie w przypadku rażącego naruszenia postanowień Statutu oraz działania na szkodę Zrzeszenia.

Pismem z dnia 06 stycznia 2012 r. skierowanym do Zarządu (...) powód zgłosił sprzeciw wobec przedmiotowej uchwały oraz poinformował o zamiarze wejścia na drogę sądową w razie braku zmiany stanowiska przez Zarząd (...).

Dnia 12 stycznia 2012 r. Zarząd (...) poinformował powoda, że nie znalazł podstaw do uchylenia przedmiotowej uchwały. Podniesiono, że podjęte przez powoda działania w sposób ewidentny wpływały anarchizująco i destabilizująco na sytuację w (...) i (...). Według oceny Zarządu (...) w pełni wyczerpywały one dyspozycję § 29 pkt 4 Statutu (...). Zarząd (...) przez cały 2011 r. wielokrotnie informował powoda o braku możliwości dalszej współpracy, sugerując dobrowolną rezygnację.

W trakcie audycji radiowej w Radio (...), już po wniesieniu pozwu przez powoda o uchylenie uchwały, powód oraz E. Z. (2) i M. Ł. (1) opowiadali, że złożyli zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa i że w następstwie powyższego zostali wykluczeni z pozwanego Zrzeszenia, co miało miejsce dnia 24 grudnia 2010 r. Wywiadu dla Radia udzielał również Rzecznik Prasowy Prokuratury G. S..

Wyrokiem z dnia 12 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze uznał A. K. winną popełnienia tego, że w okresie od stycznia 2009 r. do 30 września 2010 r. w Z. zajmując stanowisko głównej księgowej Zrzeszenia (...), Radia (...) w Z., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru przywłaszczyła powierzone jej pieniądze w łącznej kwocie 101.177,91 zł na szkodę Zrzeszenia (...), Radia (...) w Z..

Wobec powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że powództwo o unieważnienia uchwały nr (...) oparte na art. 58 § 2 k.c. zasługiwało na uwzględnienie. Wskazał, że ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach, nie przewiduje wprost uprawnienia członka stowarzyszenia do zaskarżenia uchwały walnego zebrania członków. Sąd Najwyższy przyjął jednolitą linię orzecniczą, zgodnie z którą członek stowarzyszenia ma prawo wystąpić na drogę sądową w celu ochrony swojego członkostwa przed niezgodnym z prawem lub statutem wykreśleniem ze stowarzyszenia. Możliwość wystąpienia na drogę sądową nie godzi w samorządność zrzeszenia ani jej nie ogranicza, lecz zmierza do zapewnienia jego prawidłowego funkcjonowania. Powyższe twierdzenia wynikają z postanowień Konstytucji m.in. gwarancji ustanowionej w art. 45 ust. 1, która przesądza domniemanie prawa do drogi sądowej i prawa powoda żądania rozpoznania sprawy przez sąd. Prawo to wypływa również z art. 6 ust. 1

wykonywał swą pracę posługując się samochodem marki P.. Po zmianie pojazdu warunki w których powód przewoził pasażerów uległy poprawie. Brak przesłanek do uznania, że auto powoda odbiegało standardem od pojazdów innych taksówkarzy w tym samym okresie czasu. W ocenie Sądu Okręgowego nie można było również uznać za przesłankę do wykluczenia powoda okoliczność, iż ten opowiadał pasażerom o swoich zainteresowaniach. Brak podstaw do uznania, że zachowanie powoda w tym zakresie miało charakter nachalny. Nie sposób przyjąć, by powód po ewentualnej uwadze o zaprzestaniu konwersacji wciąż prowadził ją w sposób uporczywy. Z zebranego materiału dowodowego wynika, że powód był oddanym członkiem Zrzeszenia, działał w sposób aktywny, organizował biegi w których reklamowane było (...), działał w Zrzeszeniu społecznie. Zdaniem Sądu dla przedmiotowej sprawy istotnym jest, że poprzedni prezes (...) S. Ź. w zeznaniach przedstawiał powoda bardzo pozytywnie, jako dobrego organizatora, osobę biorącą czynny udział w rozwoju radia. Powyższe okoliczności wskazują na to, że konflikt w głównej mierze dotyczy powoda i prezesa C., nie zaś powoda i Zrzeszenia.

Zdaniem Sądu Okręgowego powód nie dopuścił się uchybień uzasadniających jego wykluczenie z (...) na podstawie § 29 pkt 4 Statutu (...) w Z.. W ocenie Sądu wykluczenie powoda ze Zrzeszenia (...) miało charakter bezprawny i stanowiło rażące naruszenie samego statutu jak i zasad współżycia społecznego. Ustanowienie sankcji w postaci wykluczenia powoda z szeregów Zrzeszenia w ocenie Sądu stanowiło również naruszenie art. 54 Konstytucji RP, w świetle którego każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji oraz art. 82, zgodnie z którym obowiązkiem obywatela jest wierność Rzeczypospolitej Polskiej oraz troska o dobro wspólne.

Sąd nie podzielił także argumentacji strony pozwanej, iż unieważnienie przedmiotowej uchwały, pociągające za sobą przywrócenie powoda do zrzeszenia, byłoby niesłuszne (niecelowe) ze względu na upływ czasu (ok. 4 lata) oraz konflikt pomiędzy powodem a zarządem. Nie jest prawdą, że wszyscy są przeciwni przywróceniu powoda do zrzeszenia, lecz jedynie ta część środowiska taksówkarzy, która jest w dobrych relacjach z prezesem C.. Nie można jednak zapomnieć, że działanie Zarządu było bezprawne, a zarzuty stanowiące podstawę wykluczenia powoda miały charakter nieuzasadniony. W ocenie Sądu I instancji powód posiada słuszne pretensje wobec osoby prezesa C. jak i funkcjonowania Zarządu. Potencjalny konflikt, nawet jeśli będzie ulegał eskalacji i w ogóle nastąpi, oparty jest po stronie powoda na racjonalnych i zasadnych podstawach.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o art. 100 kpc.

W apelacji od powyższego wyroku pozwany zaskarżając go w całości zarzucił:

- błędne zastosowanie przepisów ustawy z 7 kwietnia 1989 r. - Prawo o Stowarzyszeniach, gdy tymczasem do pozwanego i jego relacji z powodem stosuje się przepisy ustawy o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców z dnia 30 maja 1989 r. (Dz. U. Nr 35, poz. 194), a w szczególności art. 2 ust. 2 ustawy,
- błędną wykładnię art. 58 § 2 kc w związku z § 29 pkt 4 Statutu Zrzeszenia (...) w Z. uprawniającego Zarząd Zrzeszenia do podjęcia uchwały o wykluczeniu z szeregów Zrzeszenia poprzez wykreślenie w wypadku działania przez członka Zrzeszenia na jego szkodę,
- wydanie orzeczenia o uwzględnieniu żądania ewentualnego o stwierdzenie nieważności uchwały nr (...)podjętej przez Zarząd Zrzeszenia (...) w Z. wbrew treści żądania zgłoszonego przez powoda M. T.,
- naruszenie zasad współżycia społecznego - art. 5 kc w związku z art. 4 ustawy o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców z dnia 30 maja 1989 r. (Dz. U. Nr 35, poz. 194) i § 8 Statutu Zrzeszenia (...) w Z., poprzez pominięcie, że uchylenie uchwały i członkostwo powoda w pozwanym Zrzeszeniu prowadziło będzie do wzmożenia konfliktów w Zrzeszeniu, dalszej anarchizacji i destabilizacji sytuacji w (...) i (...), zaś powodowi nie przyświeca cel jakim jest dobro dobrowolnego zrzeszenia (...), ale dalsze konfliktowanie jego członków i zwalczanie legalnie powołanych władz Zrzeszenia;

- naruszenie art. 233 § 1 kpc poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że działania powoda nie szkodziły dobru Zrzeszenia i nie zasługiwały na zastosowanie sankcji wykluczenia z szeregów jego członków.

Wobec powyższego apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania odwoławczego za obie instancje. Ponadto wniósł zażalenie na zawarte w wyroku Sądu I instancji rozstrzygnięcie o kosztach procesu domagając się jego zmiany poprzez zasądzenie mu kwoty 1.000 zł oraz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Wbrew twierdzeniom skarżącego w sprawie nie zachodziły podstawy z art. 355 par. 1 k.p.c. do umorzenia postępowania, skoro oświadczenie z pisma z dnia 25.07.2014r. nie mogło wywołać skutków procesowych z powodu skutecznego uchylenia się powoda w piśmie z dnia 3.10.2014r. od skutków tego oświadczenia. Oświadczenie procesowe wynika jedynie z niezrozumienia instytucji procesowych, nie odzwierciedlające rzeczywistych zamiarów procesowych strony, od których strona z tej przyczyny we właściwym czasie się uchyliła, nie wywołując skutków procesowych.

W sprawie niesporne okazały się, nie są też kwestionowane w apelacji, okoliczności faktyczne związane : z przebiegiem zebrania sprawozdawczego (...) w dniu 30.09.2010r.; zawiadomieniem w 2010r. publikacji w Gazecie (...); wyemitowaniem audycji w radiu w dniu 14.10.2010r. oraz 4.11.2010r., w których uczestniczył powód; podjęciem w dniu 4.11.2010r. uchwały przez Nadzwyczajne Zebranie Delegatów (...) upoważniającej Zarząd do podjęcia kroków regulaminowych i statutowych wobec członków, którzy swoim zachowaniem lub działaniem destabilizują lub anarchizują sytuację w korporacjach; podjęciem na tej podstawie przez Zarząd (...) w dniu 24.12.2010r. uchwał o wykluczeniu członków M. Ł. i E. Z.; podjęciem przez Zarząd w dniu 5.12.2011r. z powołaniem na upoważnienie z uchwały z dnia 4.11.2010r. uchwały o wykluczeniu powoda; treścią pisma Zarządu z dnia 12.01.2012r. o negatywnym rozpoznaniu jego odwołania; wyemitowaniem w dniu 1.03.2012r. w radiu audycji, w czasie której wypowiedział się powód; wydaniem przez Sąd Rejonowy w Zielonej Górze w dniu 12.07.2013r. prawomocnego wyroku skazującego główną księgową (...) za przestępstwo z art. 284 Par. 2 k.k. 2 zw. z art. 12 k.k.

Odnoszące się do tych okoliczności ustalenia Sądu I instancji Sąd Apelacyjny przyjął za własne. Ustosunkowując się do zarzutów apelującego w pierwszej kolejności wskazać należy, że jak wynika z treści uchwał Nadzwyczajnego Zebrania Delegatów (...) z dnia 20.10.2010r., Zarządu z dnia 5.12.2011r. i pisma Zarządu z dnia 12.01.2012r. - podstawą wykluczenia powoda z szeregu członków (...) były jego działania wpływające destabilizująco i anarchizująco na sytuację w (...) i (...).

W związku z tym nie mogły mieć istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności związane ze sposobem ubierania się powoda w czasie pracy, estetyką jego pojazdu, wypowiedziami wobec klientów o własnych dokonaniach sportowych, ponieważ nie one były przyczyną podjęcia uchwały o wykluczeniu powoda z (...).

W tym stanie rzeczy zbędne było ustosunkowanie Sądu Apelacyjnego do podnoszonych przez pozwanego dopiero w toku procesu zarzutów związanych z tymi okolicznościami.

Sąd Apelacyjny oceniając stosownie do art. 382 k.p.c. zebrany w sprawie materiał dowody uznał natomiast za konieczne uzupełnić ustalenia Sądu I instancji o wyjaśnienie, że powód nie miał udziału w spowodowaniu krytycznych publikacji w Gazecie (...). Zeznania powoda w tym względzie znajdowały oparcie w zeznaniach świadków S. N. i M. Ł.. W istocie jedynie św. J. J. podał, że powód udał się do gazet, ale nie potrafił wskazać konkretnie źródła tej informacji. Jego zeznania jako odosobnione nie były wiarygodne.

Na wstępie dalszych rozważań podkreślić należy, że całkowicie bezzasadne były twierdzenia pozwanego wyrażone w jego pismach procesowych, w tym odpowiedzi na apelację, jakoby Sąd II instancji wyraził już swoje stanowisko co

do zasadności żądania powoda w uzasadnieniu swojego wyroku z dnia 26.02.2014r. Jak się wydaje, wynikały one z niezrozumienia konstrukcji uzasadnienia wyroku sądu II instancji.

W okolicznościach sprawy słusznie skarżący podniósł, że zastosowanie miała ustawa z dnia 30 maja 1989r. o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców (Dz.U. Nr 35, poz.194) skoro właśnie w oparciu o te przepisy działa Zrzeszenie (...) w Z.. Nie zmienia to jednak co do zasady faktu, że członkowi Zrzeszenia przysługuje roszczenie o ustalenie nieważności uchwał Zrzeszenia na podstawie art.189 k.p.c. jeżeli są sprzeczne z ustawą, zasadami, współzycia społecznego albo mają na celu obejście ustawy (art.58 k.c.).

Nie ulega też wątpliwości, że z uwagi dobrowolny udział w Zrzeszeniu, specyficzne jego zadania wymienione w art.4 ustawy oraz zakreślone przez ustawodawcę szerokie granice swobody działania, ingerencja sądu w decyzje tej organizacji jest ograniczona do sytuacji ściśle zakreślonych w art.58 k.c.

W apelacji skarżący nie wytyka już powodowi jako nagannego, działania polegającego na zawiadomieniu w dniu 5.10.2010r. Prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Tym niemniej dla porządku wskazać należy, że tą czynność powoda w żadnym razie nie można poczytywać jako podjętą na szkodę Zrzeszenia skoro miała ona swoje uzasadnienie w wiarygodnych informacjach przedstawionych przez Zarząd na zebraniu dnia 30.09.2010r. Sam fakt, że powód przy tej czynności nie uwzględnił zapowiadanych na zebraniu działań Zarządu w tym względzie i je niejako wyprzedził, nie uzasadniał jeszcze oceny o działaniu na szkodę Zrzeszenia jako samorządowej organizacji. W jej interesie było przecież wyjaśnienie w toku postępowania karnego przyczyn niedoboru, ustalenie i ukaranie sprawcy przestępstwa oraz uzyskanie tytułu prawnego umożliwiającego naprawienie szkody. Zgodzić się natomiast należy ze skarżącym, że dalsze działania powoda polegające na rozpowszechnianiu w radiu w 2010r. i wśród klientów informacji o nadużyciach finansowych w Zrzeszeniu, zawierających także sugestie o tolerowaniu przez członków zarządu, w szczególności jego prezesa, nieprawidłowości finansowych, a nadto sprzecznego z postanowieniami statutu sposobu działania zarządu wobec członków – nie przystawały do powinności statutowych członka zrzeszenia i według kryteriów obiektywnych nie sprzyjało interesom tej organizacji. Oceniając te działania powoda nie mogło pozostać obojętne, że zrzeszenie jest dobrowolną organizacją samorządową, w której zarząd wybierany jest w demokratycznych wyborach przez członków zrzeszenia. W myśl postanowień statutu zarząd wybierany jest na czteroletnią kadencję zwykłą większością głosów przez Zebranie Delegatów (par. 21). Z kolei Delegatów wybierają członkowie na zebraniach środowiskowych, przy przyjęciu reprezentacji jednego delegata na najwyżej 10 pełnych członków środowiska (par.20). Kontrolę nad całokształtem działalności statutowej i finansowej Zrzeszenia pełni Komisja Rewizyjna, której członkowie wybierani są przez delegatów (Par.30 pkt.1,par.17 pkt.1). Członek Zarządu i Komisji Rewizyjnej może być w każdym czasie odwołany, a każdemu członkowi przysługuje prawo do zgłaszania do organów wniosków i uwag w przedmiocie prowadzonej działalności (par.17 pkt.2 i par.12). Poprzez wybieranych delegatów, instytucję wniosków i uwag członkowie Zrzeszenia mają zatem stały wpływ także na obsadę organów. Nie mogło pozostać też obojętne, że upubliczniane sugestie co do nieprawidłowości finansowych w działaniu Zarządu oparte były wyłącznie na subiektywnych ocenach. W toku postępowania karnego zakończonego wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 12.07.2013r. nie stwierdzono bowiem żadnych czynów członków Zarządu uzasadniających postawienie im zarzutów. Dodać też należy, że ocena działalności Prezesa przez większość członków Zrzeszenia była odmienna od prezentowanej przez powoda, skoro został on w toku niniejszego procesu wybrany ponownie do Zarządu i na funkcję Prezesa. Kontestowanie przez powoda w środkach masowego przekazu i wobec klientów sposobu działania Prezesa Zarządu w związku z ujawnieniem nadużyć, których dopuściła się księgowia, mogło być krytycznie odbierane przez pozostałych członków Zrzeszenia jako wyraz forsowania własnej koncepcji działania zarządu z pominięciem statutowych metod oddziaływania na działalność Zrzeszenia i powinności poszanowania wyników demokratycznych wyborów do jego organów. Tym bardziej, że wystąpienia powoda w radiu miały miejsce już po wszczęciu postępowania karnego, a więc po uruchomieniu procedur zmierzających do ujawnienia przez organ państwowy wszelkich nadużyć finansowych w Zrzeszeniu. Rozsądnie rzecz oceniając nie zachodziły szczególne przyczyny do podważania ,w granicach uprawnień Sądu, krytycznego stanowiska organów Zrzeszenia.

Pomimo odmiennej od Sądu Okręgowego oceny wyżej przedstawionych zachowań powoda, Sąd Apelacyjny uznał, że apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie. Rzecz bowiem w tym, że udowodnione działania powoda, które

mogły być ocenione krytycznie przez pozwanego miały miejsce do końca 2010r. Tymczasem sporna uchwała o jego wykluczeniu została podjęta 5.12.2011r., a więc po upływie niemal roku. Zerwany został związek czasowy, a przez to związek przyczynowy między tymi działaniami powoda a sporną uchwałą. Co więcej, pozwany przyznał, że wiedząc o wcześniejszych zachowaniach powoda postanowiono w 2010r. o jego nieusuwaniu z (...) z uwagi na dotychczasowy wkład w rozwój organizacji (np. zeznania prezesa Zarządu). Tak znaczna odległość czasowa między zdarzeniami przywoływanymi na jej poparcie, tym bardziej w zestawieniu z wcześniejszym zaniechaniem podjęcia wobec powoda kroków dyscyplinarnych, wskazuje logicznie, że na decyzję o wykluczeniu zaważyły inne od podanych na jej uzasadnienie przyczyny. Pośrednio dowodzi tego powoływanie się przez pozwanego w toku procesu na nieestetyczny ubiór powoda i wygląd jego samochodu czy opowiadanie o maratonach. Uchwała podjęta w istocie bez ujawnionej przyczyny jest rażąco sprzeczna z postanowieniami statutu (o równym traktowaniu członków) i zasadami współżycia społecznego (np. zasadą słuszności). Aczkolwiek pozwany podnosił, że powód także w całym 2011r. nadal rozpowszechniał wśród klientów informacje niekorzystne z punktu widzenia interesów Zrzeszenia, jednak analiza materiału dowodowego nie pozwalała na przyjęcie, że takie zachowania miały faktycznie miejsce, tym bardziej w drugiej połowie 2011r. Odnoszące się wprost do tej kwestii zeznania części świadków czy członków Zarządu pozwanego były wysoce ogólnikowe i nie pozwalały na umiejscowienie w czasie, chociaż w przybliżeniu (w skali kwartału), mogących mieć znaczenie w sprawie wypowiedzi powoda. Co więcej zeznający powoływali się z reguły na zasłyszane informacje od innych taksówkarzy. Tymczasem odmiennie od wypowiedzi powoda wobec klientów należy traktować jego wypowiedzi wobec innych taksówkarzy, także członków Zrzeszenia. Nie ma bowiem żadnych powodów, także z punktu widzenia powinności statutowych oraz interesu i dobrego imienia Zrzeszenia do ograniczania dyskusji w gronie członków organizacji o jej sytuacji i sposobie zarządzania. Skoro analiza okoliczności sprawy uzasadniała ocenę, że przedmiotowa uchwała naruszała zasady współżycia społecznego i przez to była na podstawie art.58 par.2 k.c. z mocy prawa nieważna, to chybione było powoływanie się przez skarżącego na treść art.5 k.c. Obojętne dla oceny o nieważności uchwały podjętej w dniu 5.12.2011r. były również zdarzenia mające miejsce po tej dacie.

Z przyczyn wyżej przedstawionych Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok ostatecznie odpowiada prawu i na podstawie art. 385 k.c. apelację oddalił jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 108 par.1 k.p.c., art. 98 par.1 i 3 k.p.c. w zw. z par.11 ust.1 pkt.21 i par.5 oraz par.12 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Za bezzasadne Sąd Apelacyjny uznał zażalenie powoda na rozstrzygnięcie Sądu I instancji o kosztach procesu. Powód zgłosił dwa żądania - podstawowe o uchylenie uchwały, które zostało oddalone wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 26.02.2014r. i ewentualne o ustalenie nieważności uchwały, które zostało uwzględnione. Prawidłowo zatem Sąd Okręgowy orzeczenie o kosztach procesu oparł na treści art.100 k.p.c. obciążając powoda kosztami w części w jakiej przegrał proces.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 397 par.2 k.p.c. w zw. z art.385 k.p.c. zażalenie oddalił.

SSA Ewa Staniszevska SSA Małgorzata Kaźmierczak SSA Mikołaj Tomaszewski

--	--	--